

Ta bolezen prikazala se je pred kacimi 40 leti v Italiji, ter se potem razširila tudi po slovenskih vinorodnih deželah. Pri nas opazilo se jo je šele v zadnjih par letih, posebno v obilni meri pa lansko leto. Ker zamore ta bolezen uničiti vso trgatve, treba je, da se vinogradniki z vso odločnostjo poprimajo sredstva, ki je proti tej bolezni najizdatnejše.

Kakor pri peronospori, tako tudi grozdno plesnobo povzročujejo neke majhne glivice, ki prezimijo na mladikah v podobi nekih marog, zimski micelj imenovano. Ko je trta v zelenem stanju, preseli se ta bolezen na poganke, listje, in konečno na zarod ali grozd, s pomočjo trosov.

Grozd napaden od te bolezni, videti je, kakor bi bile jagode s pepelom potrošene, kar je glavni znak te bolezni. Ako še grozd povohamo, prepričamo se, da ima duh po ribah.

Ako z mikroskopom pogledamo, vidimo da je na jagodah polno nekkih bilk, konide imenovane, in te imajo svoje koreninice speljane v jagode, ter srkajo iz njih sok. Ker ta gliva prepere vse jagode in srka iz njih sok, vsled tega se jagode ne morejo debeliti, ampak postajajo vedno drobnejše, naposled popokajo in se posušijo.

Tako zamore ta bolezen uničiti tudi celo trgatve, ako je v obilni meri razširjena. Grozdna plesnoba pa ne škoduje samo grozdju, temveč tudi trtam, kajti trte napadene od te bolezni vsako leto slabeje rastejo in konečno tudi lahko poginejo.

Kot edino in najizdatnejše sredstvo proti tej bolezni je žveplanje trt z žveplom. Žveplo mora biti fino zmleto kakor prah, in je jako dobro, ako se ga pred porabo tudi preseje skozi sito. Ako je žveplo v kepah, treba ga je zdrobiti, ker drugače ovira razprševanje.

Za žveplanje rabijo se posebni, nalašč za to napravljene žveplalni mehovi, v katere se nasuje fino zmleto žveplo. Ti mehovi so vinogradnikom že več ali manj znani. Za prvo žveplanje se lahko z dobrim vspehom rabijo prav priproste priprave, žveplalne pušice ali bakle imenovane. Pušica je napravljena iz pločevine (pleha) v podobi stožca. Zgoraj ima pokrov, skozi katerega se nasuje žveplo notri, in spodaj ima dno, na katerem je napravljeno mnogo majhnih luknjic, skozi katere se iztresa žveplo. Za drugo in tretje žveplanje rabijo se vselej mehovi, pa tudi za prvo žveplanje v krajih, kjer so žveplalne pušice še nepoznate. (Dalje prih.)

Umetnost.

Razmere cerkv. petja na slov. Štajarju.

Mnogokrat se čita v »Cerkv. glasbeniku«, listu izhajajočem v Ljubljani, (katerega orglavcem in prijateljem cerkv. glasbe toplo priporočam) ta ali oni dopis, kateri kaže kakšno je petje po nekaterih župnijah na Štajarskem. Žalibog da je največkrat citati o slabih razmerah, da cerkvena glasba ne dospe do svojega cilja. Posebno se tu pa tam toži, da je premalo časa za podučevanje v petju, ker veliko orglavcev se mora pečati s kakšnim rokodelstvom, da si zraven svoje borne plače prisluži toliko, da se preživi. Veliko pa je tudi takih, kateri niso zmožni v podučevanju cecilijanskih skladb, ter skrbe samo, da svojo dolžnost opravijo, za napredek pa ne gledajo in ne skrbijo. Drugi zopet nimajo pripravljanih skladb, in druge take razmere ovirajo, da petje ne napreduje.

Največji vzrok po mnogih krajih pa je ta, da župljani sami zatirajo vsak napredek v tem oziru, ker imajo lepe liturgične pesmi novotarijam, ter jim stare, skoraj nerodne popevke bolj ugajajo. Zato se marsikateremu orglavcu pri »berni« ne godi posebno dobro. Zato večina posluša župljane, da potem pri

njih bolje obstoji. Toda v zadnjih petih letih je po nekaterih krajih petje jelo napredovati, in sicer v takih krajih, kjer ni bilo prej nikakoršnega sluha o cecilijanskem petju, kjer je bilo ljudstvo vajeno takih popevk, da bi po njih taktu najlože plesal, sedaj pa je petje lepo cecilijansko.

Ali bi se ne dalo pomagati tudi na drugih krajih? — Seveda, ako roke križem držimo, tedaj ne bomo napredovali, treba je torej na delo. Res je, da so pri tem, (kar skusim sam) od mnogih strani hude zapreke, toda treba je po malem začeti, ne vse na enkrat, ker tako nikakor ne gre, pa tudi preveč s težkimi in umetnimi skladbami ne, ker pri tem pevec izgubijo veselje do učenja. Najbolj pripravne v začetku so skladbe g. Hladnika, g. o. Avg. Hribarja in drugih. Pozneje se lahko uvrstijo skladbe g. Försterja, in v par letih se petje zamenja s prejšnjim, da ljudstvo ne ve kedaj To se tiče slovenskega petja, težje je pa pri latinskih napevih. Pravila pravijo, da bi se moralo pri »petih mašah« (Missa cantata) peti latinsko, in sicer da se ne izpusti niti jeden del, pa tudi to se počasi dožene, seveda s precejšnjim trudom. Teško pa je to pri onih, kateri se pečajo s kakim rokodelstvom, ker nimajo toliko časa, uriti se v petju in orgljanju, pa tudi pri teh stvar ni nemogoča. Za one pa, ki so nevešči orgljanja z not, je svetovati, da se začno vaditi v tem, in tako vsaj nekaj dosežejo. Hudo, pač hudo je orati ledino na polju prave cerkvene glasbe, toda vse se doseže. Odstraniti nam je slabe skladbe in seči po boljših, in tako bomo v nekoliko letih pokrili onih deset let, katere smo zaostali za ljubljansko vladikovino, v kateri se petje skrbneje goji kakor na Štajarskem. V to nam pomodi Bog in sv. Cecilija, da se razširi cecilijanska ideja tudi po lepi lavantinski škofiji.

V Rajhenburgu, 16. maja 1899. I. Kosem.

Narodno gospodarstvo.

Hranilnica in posojilnica v Šmarji je izdala računski sklep za šesto upravno leto 1898. Zadruga ima neomejeno zavezo. Novih zadržnikov je pristopilo 100, izstopilo pa je 8 zadržnikov ter je stanje zadr. koncem l. 672, kateri so imeli 7969 gld. vplačanih deležev. Vlagatelj je bilo koncem leta 283 in stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred 112.112 gld. 89 kr. Dolžnikov je bilo koncem leta 632, kateri so dolgovali skupno posojilnici znesek po 110.650 gld. Čisti dobiček je znašal 126 gld. 89 kr. in se je razdelil vsled sklepa občnega zbora naslednje: glavnim deležem pripada 5% dividende po 21 gld. 25 kr. Za dobrodelne namene se pa določi: dijaški kuhinji v Celju 20 gld., podpornemu društvu za slovenske vseučilišnike v Gradcu 20 gld., akad. tehn. društvu Triglav v Gradcu 10 gld. in podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju 10 gld. Vrh tega pa se je tudi med letom izplačalo iz tekočih dohodkov za dobrodelne namene in sicer: za premiranje govodi v Šmarji 35 gld., za šolsko veselico v Šmarji 12 gld., za Prešernov spomenik v Ljubljani 5 gld. ter se je vsled tega čisti dobiček koncem leta za toliko znižal. Ostanek čistega dobička po 1186 gld. 64 kr. se doda posebni rezervi za zgube, katera naraste s tem na 451 gld. 58 kr. Stanje splošne rezerve dne 31. decembra 1898 je bilo 1382 gld. in znašata torej koncem leta 1898 oba rezervna fonda skupaj 5899 gld. 58 kr. Stanje naloženega denarja pri drugih denarnih zavodih je bilo 6864 gld. 22 kr. Hiša, katero ima posojilnica v trgu je postavljena v bilanco za 3396 gld. 5 kr. Gotovine je bilo koncem leta 5648 gld. 39 kr. Celoletni promet je znašal 181.140 gld. 35 kr. Hranilne vloge obrestuje hranilnica in posojilnica po 5% brez odbitka rentnega davka. Posojila se dajejo le zadržnikom proti 6% obrestim. Uradni dan je vsak četrtek od 8 do 12 ure dopoldne. Urad-

nija je v lastni hiši v Šmarji št. 23. Iz navedenih števil je razvidno, da je posojilnica v kljub kratki dobi svojega obstanka in navzlic neugodnim premoženjskim razmeram kmečkih prebivalcev šmarskega okraja pod svojim spretnim načelstvom v popolno zadovoljstvo napredovala.

Posojilnica v Vitanji nam je poslala računski zaključek za deveto upravno leto. Iz tega posnamemo sledeče. Zavezo ima posojilnica neomejeno. V teku leta 1898 je pristopilo 96 zadržnikov, izstopilo pa 20 zadržnikov in je ostalo zadržnikov koncem leta 739, kateri so imeli vplačanih deležev 3757 gld. Vlagatelj je bilo koncem leta 665 z 193.285 gld. 99 $\frac{1}{2}$ kr. vloženi vlog in kapitalizovani obrestij. Dolžnikov pa je bilo 701, ki dolžujejo skupaj 178.789 gld. 23 kr. Čistega dobička je bilo 1991 gld. 63 kr., kateri se je razdelil po sklepu občnega zbora tako-le: Nagrada načelstvu, zaupnim možem in pomoč pri uradovanju 755 gld. 6% dividende deležem 22 gld. 30 kr., za dobrodelnost 695 gld. (zares lepa svota); ostanek čistega dobička po 519 gld. 33 kr. pa se pridene rezervni zakladi, katera naraste s tem na 5696 gld. 91 kr. Pri drugih zavodih je bilo naloženega denarja z obrestmi vred 11.793 gld. 29 kr. Gotovine je ostalo koncem leta 10.249 gld. 96 $\frac{1}{2}$ kr. Iz stanja gotovine kakor iz naloženega denarja pri drugih zavodih se da sklepati, da načelstvo previdno gospodari, da zamore zahtevam vlagatelj vsak čas vstreci. Celoletni promet je znašal 182.901 gld. 62 kr. Hranilne vloge se obrestujejo po 5% brez odbitka rentnega davka. Od posojil se zahtevajo 6% obresti na osebni kredit in proti vknjižbi izjemno tudi 5 $\frac{1}{2}$ %. Uradni dan je vsak četrtek in če je ta dan praznik pa prihodnji delavnik od 9 do 1 ure dopoldne. Tudi ta posojilnica izvrstno vspeva v kljub temu, da obstoji poleg nje v Vitanji tudi še nemška posojilnica, katera ej pa ne more nikakor škodovati, kaj pa še l, jo uničiti. Ali s tem ni dovolj dokazano da zamore pri nekaj dobre volje in nekdko korajže narodnih mož obstati posojilnica v vsakem večjem kraju, kakor smo toče večkrat trdili in ne bomo nehali pnavljati. In v kljub temu spe nekateri narojaki v večkrat že imenovanih okrajih še spaje pravičnega in jih ne more vzdramiti lic združne organizacije, klic po snovan novih posojilnic, kateri se baš v poslednja času tako krepko razlega po slovenskem tajarju.

Loterijske številke.

Gradec 13. majnika 1899: 38, 47, 733, 16
Dunaj » » » 2, 11, 275, 16

Krščansko dobro del zraven pa še seča!

Iščajo se v vsaki fari zanesljive osebščki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor biel razpečavati srečke, naj naznani farnemu urač. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko ek želi. Več se mu bo potem pismeno naznanilo. Sčke so po eni kroni. Dobički so 1 par težkih volov, molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Sanje bo šele 31. avgusta t. l.; izsrečkane številke imitki se bodo hitro po izsrečkanju objavili v „Slov. p.“

Bažnata obleka iz surove svile 8'65

do 42 gld. 75 kr. za popolno obleko. Tussé Shantung-Pongees — ter črna, bela in barvčennebergova svila meter po 45 kr. do 14 goldkr. — v najnovosegušnih tkaninah, barvah in vzorZasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzokratno. G. Hennebergove tovarne za svilo (c. indvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanilo ljubnim in stalno naseljenim osebam se pema zastopa domače zavarovalne družbe prvi Ponudbe pod „1798“ Gradec, postete.